

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**INFORMACIJA O MIKROKREDITNOM SISTEMU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SA STANJEM NA DAN 30.06.2011. GODINE**

Sarajevo, avgust 2011. godine

Sadržaj

1. UVOD	3
1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO	3
1.2. Trend poslovanja MKO u Federaciji BiH u II kvartalu 2011. godine	4
1.3. Potrebne mjere na nivou sektora s ciljem otklanjanja negativnih efekata poslovanja	5
2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA	6
2.1. Kadrovi	6
3. ANALIZA FINANSIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO	7
3.1. Bilans stanja	7
3.2. Kapital	10
3.3. Kreditni portfolio	10
3.4. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite	14
3.5. Bilans uspjeha	16
4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	18

PRILOZI:

Prilog 1.	Osnovni podaci o MKO
Prilog 2.	Bilans stanja MKF
Prilog 3.	Bilans stanja MKD
Prilog 4.	Bilans uspjeha MKF
Prilog 5.	Bilans uspjeha MKD
Prilog 6.	Pregled doniranog kapitala MKF

GRAFIKONI:

Grafikon 1.	Iznos aktive MKO na dan 30.06.2011. godine u 000 KM
Grafikon 2.	Iznos bruto portfolija na dan 30.06.2011. godine u 000 KM
Grafikon 3.	Iznos kapitala MKO na dan 30.06.2011. godine u 000 KM
Grafikon 4.	Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 30.06.2011. godine u 000 KM
Grafikon 5.	Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO u II kvartalu 2011. godine
Grafikon 6.	Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite prema izvještajima MKO u II kvartalu 2011. godine
Grafikon 7.	Broj zaposlenih MKO na dan 30.06.2011. godine
Grafikon 8.	Ukupna potraživanja po otpisanim kreditima u odnosu na bruto portfolio MKO na dan 30.06.2011. godine
Grafikon 9.	Portfolio u riziku preko 30 dana na dan 30.06.2011. godine
Grafikon 10.	Fiksna aktiva i kapital u odnosu na ukupnu aktivu na dan 30.06.2011. godine

1. UVOD

Zakonom o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/06) (Zakon o MKO) uređuje se osnivanje, registriranje, djelatnost, oblik organizovanja, poslovanje, način upravljanja, prestanak rada i nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija (MKO, odnosno mikrokreditnih fondacija (MKF) i mikrokreditnih društava (MKD) u Federaciji BiH. Nadležnosti Agencije za bankarstvo Federacije BiH (Agencija) nad ovim poslovima propisane su Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06 i 48/08) i internim aktima Agencije, a svi navedeni poslovi obavljaju se u okviru Sektora za nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija.

1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO

Poslovanje MKO bliže se uređuje podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od Upravnog odbora Agencije, objavljenim u „Službenim novinama Federacije BiH“ broj: 27/07 (deseta odluka objavljena je u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 32/10) i uputstvima za poslovanje MKO usvojenim od direktora Agencije.

Odluke Agencije za poslovanje MKO

1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije;
2. Odluka o uslovima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih saglasnosti mikrokreditnim organizacijama;
3. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za rad i saglasnosti za sticanje vlasničkih udjela ulaganjem i prijenosom imovine mikrokreditne fondacije;
4. Odluka o nadzoru poslovanja mikrokreditnih organizacija;
5. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i rokovima izvještavanja;
6. Odluka o visini i načinu formiranja i održavanju rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija;
7. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite,
8. Odluka o ostalim općim uslovima za poslovanje mikrokreditne organizacije,
9. Odluka o naknadama koje mikrokreditne organizacije plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i
10. Odluka o uslovima i načinu postupanja mikrokreditne organizacije po prigovoru klijenta.

Uputstva Agencije za poslovanje MKO

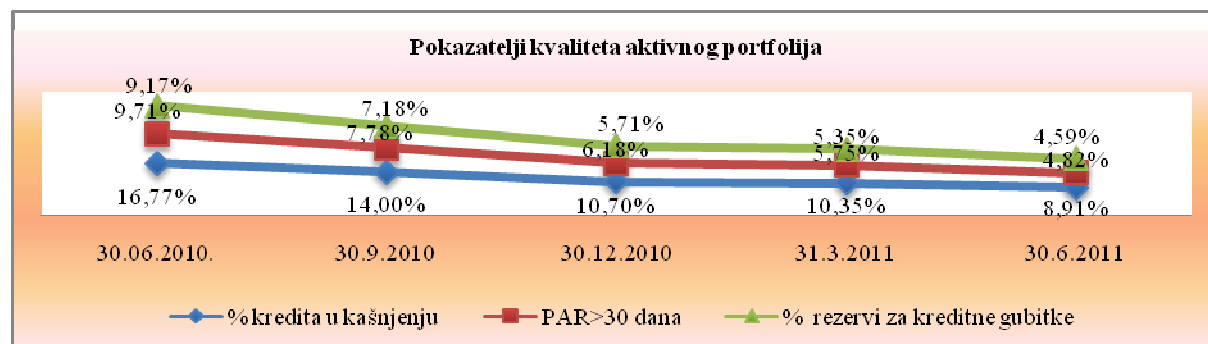
1. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite;
2. Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope;
3. Uputstvo za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu;
4. Uputstvo za izračunavanje pokazatelja operativne efikasnosti i
5. Uputstvo za izradu izvještaja mikrokreditnih organizacija.

1.2. Trend poslovanja MKO u Federaciji BiH u II kvartalu 2011. godine

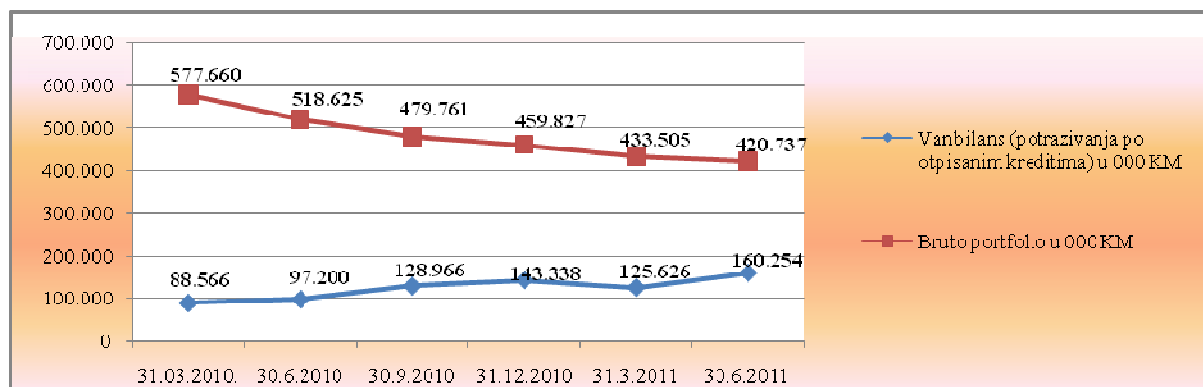
Tokom drugog kvartala 2011.godine, dodatno je nastavljen pad bruto portfelja MKO. Razlozi za pad portfelja su uvođenje restriktivnijih politika kreditiranja kod MKO kao mjera za korigiranje povećanih kreditnih rizika koji su nastali uslijed nekontrolirane ekspanzije kreditnih aktivnosti u periodu tranzicije MKO iz 2008 godine. Novim zakonom iz 2006. godine organizacije koje su poslovale po zakonu iz 2000. godine, a koje su bile dužne preregistrirati se kao mikrokreditne fondacije na koje se primjenjivalo ograničenje kreditiranja do iznosa od 10.000 KM su do stjecanja pravnog subjektiviteta kao MKF masovnije odobravale kredite u iznosima do 30.000 KM a što je ultimativno dovelo do preklapanja klijenata kao i povećanja stepena prezaduženosti. Uz globalnu ekonomsku krizu MKO su bile pogođene značajnim padom kvalitete kreditnog portfelja te povećanim rezerviranjima i otpisima. U cilju preveniranja i prevazilaženja problema prezaduženosti, Agencija je naložila MKO punu primjenu propisa o obaveznoj razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog registra kredita CBBiH. Tokom 2011. godine većina MKO je uložila dodatne napore na primjeni praksi odgovornog kreditiranja i ostvarivanja misije i ciljeva mikrokreditnog sektora.

Dodatni razlozi za pad portfelja su evidentni u smanjenoj potražnji klijenata obzirom na povećanu konkurenciju banaka koje nude povoljnije zamjenske kredite određenim kategorijama klijenata mikrokreditnih organizacija. Također, kreditori MKO poučeni nastalim gubicima u prethodnom periodu iskazuju veći oprez prilikom kreditiranja MKO čime se dovodi u pitanje budućnost pojedinih mikrokreditnih organizacija.

Usprkos padu mikrokreditnog portfolija, rezultati većih MKO prema izvještajima o rezervama bilježe vidljivo poboljšanja kvalitete aktivnog kreditnog portfolija u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Poboljšanje kvalitete aktivnog portfolija iskazano je smanjenjem stope rezervi za kreditne gubitke sa 9,17% na 4,59%. Procenat kašnjenja kredita preko jednog dana je smanjen sa 16,77% na 8,91%. Portfolio u riziku (preko 30 dana kašnjenja) smanjen je sa 9,71% na 4,82%, čime je ukupan rezultat sektora po pitanju rizičnosti portfolija dostigao standard propisan od strane Agencije.

Zabrinjava međutim povećanje nivoa reprogramiranih zajmova, odnosno pojava kod određenih MKO koje sistemski vrše reprogramiranje/refinansiranje loših kredita iz perioda 2008/2009 godine, te činjenica da se vanbilansna evidencija ukupno otpisanih kredita u periodu od jedne godine skoro udvostručila. Na dan 30.06.2011. godine, 38% kreditnog portfolija nalazi se u vanbilansnoj evidenciji. Postoje značajna odstupanja u kvalitetu portfolija između različitih MKO, koja su evidentna iz podatka da tri MKO imaju preko 80% otpisanih zajmova što je direktna posljedica kreditne ekspanzije u prošlosti, dok su recimo tri MKO iskazale otpise ispod 15%.

Posljedice kreditne ekspanzije u prošlosti, trenutni ekonomski ambijent, zajednička strategija investitora/kreditora, kao i opće raspoloženje javnog mnijenja prema sektoru zahtijeva urgentnu konsolidaciju na nivou mikrokreditnih fondacija u Federaciji, pa tako sve više fondacija, svjesne postojećih ograničenja, ulažu napore za iznalaženje partnera za nezaobilazan proces konsolidacije.

u 000 KM

Vanbilansna evidencija: potraživanja po otpisanoj glavnici i kamati						
OPIS	FIZIČKA LICA		PRAVNA LICA		UKUPNO	
	Otpisana glavnica	Otpisana kamata	Otpisana glavnica	Otpisana kamata	Otpisana glavnica	Otpisana kamata
1	2	3	4	5	6	7
Početno stanje na datum 01.01.2011.godine	126.188	22.356	2.531	414	128.719	22.770
Promjene u 2011. godini:						
novi otpis (u tekućoj godini)	12.532	2.933	241	28	12.773	2.961
naplaćeno u tekućoj godini	4.333	1.892	87	21	4.420	1.913
trajni otpis	19	3	0	0	19	3
Saldo na datum 30.06.2011.godine	134.368	23.394	2.685	421	137.053	23.815

1.3. Potrebne mjere na nivou sektora s ciljem otklanjanja negativnih efekata poslovanja

Konsolidacija na nivou MKO i dalje je imperativ za stabilizaciju mikrokreditnog sektora, kojom bi se poboljšala efikasnost poslovanja fondacija kroz značajne uštede troškova te smanjenje kamatnih stopa, povećanje kompetentnosti upravnih odbora, menadžmenta i ostalog osoblja MKO, osnaživanje kapitalne baze manjeg broja jačih i zdravijih MKO, mogućnosti dobivanja dodatne podrške kreditora kao i dodatnih donacija, te postizanje ciljeva odgovornog kreditiranja. Konsolidacija na nivou mikrokreditnih fondacija važna je i zbog potencijalnog osnivanja mikrokreditnih društava od strane mikrokreditnih fondacija, što bi dovelo do smanjenja broja mikrokreditnih fondacija koje ne bi ostvarivale svrhu poboljšanja materijalnog položaja korisnika kredita i povećanja zaposlenosti, te pružanja potpore razvoju poduzetništva kako je predviđeno članom 2. ZoMKO.

Agencija očekuje da će se izmjenama ZoMKO otkloniti nedorečenost zakonskih propisa, omogućiti adekvatni instrumenti za nadzor poslovanja, omogućiti efikasnije korigiranje uočenih problema u poslovanju MKO kao i otklanjanje eventualnih zloupotreba. Očekivanim izmjenama ZoMKO kreirati će se prostor za dodatno poboljšanje podzakonskih akata Agencije u cilju zaštite doniranih sredstva kojim je direktno omogućeno kreditiranje velikog broja klijenta koji nemaju pristup tradicionalnim izvorima finansiranja.

2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA

U Federaciji BiH sa 30.06.2011. godine, dozvolu za rad Agencije ima 17 MKO, od toga 16 MKF (neprofitne organizacije) i 1 MKD (profitna organizacija), te 40 organizacionih dijelova MKD čije je sjedište u Republici Srpskoj. U toku drugog kvartala 2011. godine, Agencija je jednoj MKF oduzela dozvolu za rad za obavljanje poslova davanja mikrokredita, dok je jedna MKF pokrenula postupak prestanka rada koji je trenutno u obradi. Sve MKF koje su dobile dozvolu za rad Agencije izvršile su preregistraciju u skladu sa Zakonom o MKO, odnosno nastale su promjenom oblika MKO osnovanih shodno Zakonu o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH, broj: 24/00) (Zakon o MKO iz 2000. godine). Stoga, sve MKF zakonski su pravni slijednik imovine, prava i obaveza MKO osnovanih u skladu sa Zakonom o MKO iz 2000. godine. U Prilogu 1. nalaze se osnovni podaci o MKF i MKD kojima je Agencija izdala dozvolu za rad za obavljanje poslova davanja mikrokredita.

Kao rezultat racionalizacije troškova MKO, a prvenstveno MKF, sa 30.06.2011. godine, nastavljen je trend zatvaranja organizacionih dijelova MKF sa sjedištem u Federaciji BiH, te je u odnosu na 31.12.2010. godine ukupan broj organizacionih dijelova sa sjedištem u Federaciji BiH manji za 11%. MKO sa sjedištem u Federaciji BiH imaju ukupno 321 organizacioni dio, od čega u Federaciji BiH 208, Republici Srpskoj 110 i Distriktu Brčko 3. Ukupno 177 organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u Federaciji BiH ima ovlaštenja za dodjelu mikrokredita, stoga su upisani u nadležni registar. Organizacione dijelove izvan Federacije BiH ima 9 MKF.

Agencija je dala dozvole za rad organizacionih dijelova jednog MKD koje ima sjedište u Republici Srpskoj, a koje u Federaciji BiH posluje putem 40 poslovnih jedinica i terenskih ureda.

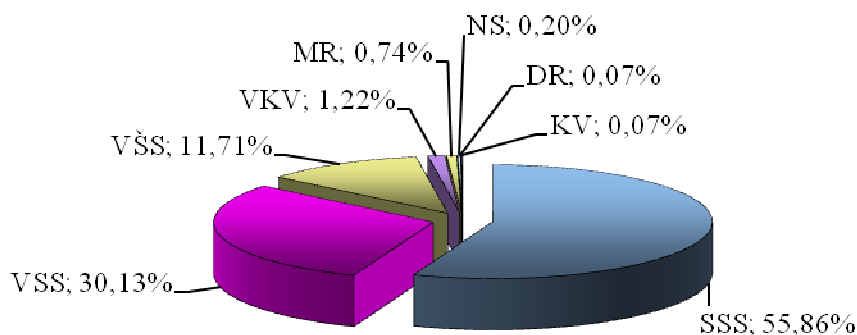
2.1. Kadrovi

Tabela 1. Kvalifikaciona struktura zaposlenih

Rb.	Kvalifikacija	31.12.2010.		Ukupno	Učešće	30.06.2011.		Ukupno	Učešće	Indeks
		MKF	MKD			MKF	MKD			
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11=9/5
1.	NS	3	0	3	0	3	0	3	0,20	100
2.	KV	2	0	2	0	1	0	1	0,07	50
3.	VKV	21	0	21	1	18	0	18	1,22	86
4.	SSS	876	3	879	58	822	3	825	55,86	94
5.	VŠS	232	0	232	15	173	0	173	11,71	75
6.	VSS	378	3	381	25	442	3	445	30,13	117
7.	MR	10	0	10	1	11	0	11	0,74	110
8.	DR	0	0	0	0	1	0	1	0,07	n/a
UKUPNO		1522	6	1528	100	1471	6	1477	100,00	97

Sa 30.06.2011. godine, mikrokreditni sektor zapošljava ukupno 1.477 radnika, što je za 51 radnika ili 3% manje u odnosu na 31.12.2010. godine. MKF zapošljavaju 1.471 radnika ili 99,6%, a MKD 6 radnika ili 0,4%. U strukturi zaposlenih najveće je učešće SSS od 55,86%, VSS od 30,13% i VŠS od 11,71%. Procent učešća zaposlenih sa visokom stručnom spremom je u porastu (za 17%) i magistara (za 10%), dok je procent učešća zaposlenih sa višom i srednjom stručnom spremom u padu u odnosu na 31.12.2010. godine.

Kvalifikacijska struktura zaposlenih na dan 30.06.2011. godine

3. ANALIZA FINANSIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO

Funkciju nadzora MKO, Agencija obavlja kontrolom na licu mjesta (*on-site*) i analizom izvještaja koje MKO dostavljaju Agenciji (*off-site*), shodno Zakonu o MKO i podzakonskim aktima Agencije. Izvještajnu osnovu čine kvartalni izvještaji o bilansu stanja, kapitalu, kreditima, rezervama za kreditne gubitke, rezultatima poslovanja i drugi izvještaji o pojedinim segmentima poslovanja, te mjesečni izvještaj o kamatnim stopama.

3.1. Bilans stanja

Tabela 2. Bilans stanja MKO

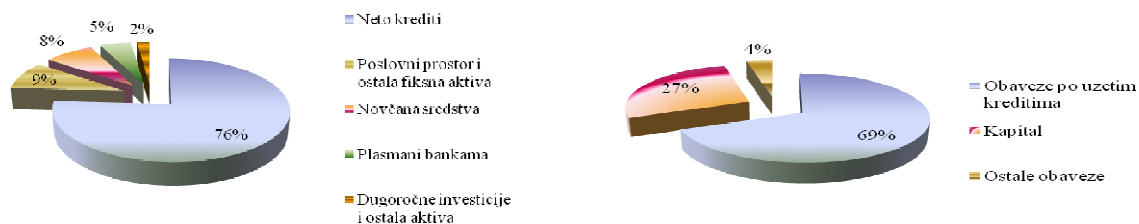
u 000 KM

OPIS	31.12.2010. godine					30.06.2011. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=(2+4)	7	8	9	10	11=(7+9)	12
AKTIVA											
1. Novčana sredstva	47.527	8	36	3	47.563	44.624	8	186	11	44.810	94
2. Plasmani bankama	28.751	5	0	0	28.751	24.916	5	0	0	24.916	87
3. Krediti	458.551		1.276		459.826	419.330		1.407		420.737	91
4. Minus: rezer. za kred. gubitke	26.214		36		26.250	19.287		19		19.306	74
5. Neto krediti	432.337	75	1.240	91	433.576	400.044	76	1.388	83	401.431	93
6. Posl. prostor i ost. fik. aktiva	49.115	9	84	6	49.200	47.993	9	79	5	48.072	98
7. Dugor. investicije	3.500	1	0	0	3.500	2.700	1	0	0	2.700	77
8. Ostala aktiva	14.319	2	9	1	14.328	9.884	2	14	1	9.899	69
9. Minus: rezerv. na ost. st. aktive, osim kredita	701	0	0	0	701	698	0	0	0	698	100
UKUPNO AKTIVA	574.848	100	1.369	100	576.217	529.464	100	1.667	100	531.131	92
PASIVA											
10. Obaveze po uzetim kreditima	409.898	71	598	44	410.496	366.426	69	868	52	367.294	89
11. Ostale obaveze	23.025	4	71	5	23.096	20.427	4	69	4	20.496	89
12. Kapital	141.924	25	700	51	142.625	142.612	27	730	44	143.342	101
UKUPNO PASIVA	574.848	100	1.369	100	576.217	529.464	100	1.667	100	531.131	92
Vanbilansna evidencija	144.521		88		144.609	161.486		80		161.566	112

Bilansna suma MKO sa 30.06.2011. godine iznosi 531,1 milion KM i za 93,6 miliona KM ili 15% je manja u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 45,1 milion KM ili 8% u odnosu na stanje sa 31.12.2010. godine. Rast bilansne sume u odnosu na kraj prethodne godine, bilježi 5 MKF i 1 MKD, a pad je zabilježilo 11 MKF. Pad bilansne sume veći od 10% u odnosu na kraj 2010. godine zabilježile su 3 MKF, a pad preko 20% bilježe 4 MKF. Najveće učešće u ukupnom bilansu MKO ima šest MKF sa aktivom u iznosu od 489,1 milion KM ili 92%.

U strukturi aktive MKO, novčana sredstva iznose 44,8 miliona KM ili 8% sa stopom pada od 6% u odnosu na 31.12.2010. godine i većinom se odnose na novčana sredstva MKF. Plasmani bankama iznose 25 miliona KM ili 5%. Neke MKF mogu se suočiti sa rizikom likvidnosti, a kreditori generalno pokazuju visok stepen opreza uslijed iskazanih rezultata poslovanja odnosno trenda koji iskazuje sektor, čime se fondacijama ograničava pristup novim kreditima kojim bi zadovoljili kratkoročne obaveze što uz lošu naplatu kredita može dovesti do nelikvidnosti.

Neto krediti, odnosno bruto krediti umanjeni za rezervisanja za kreditne gubitke iznose 401,4 miliona KM ili 76% ukupne aktive i manji su za 71,2 miliona KM ili 15% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 32,1 milion KM ili 7% u odnosu na 31.12.2010. godine. Pad neto kredita u odnosu na kraj prethodne godine, zabilježilo je 12 MKF, dok su rast zabilježile 4 MKF i 1 MKD. U odnosu na 31.12.2010. godine, pad neto kredita veći od 10% zabilježile su 3 MKF, a pad preko 20% zabilježila je 1 MKF.

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva iznose 48 miliona KM ili 9% ukupne aktive i bilježe pad od 2% u odnosu na kraj prethodne godine. Šest MKF ima procent fiksne aktive u ukupnoj aktivni veći od dozvoljenog iznosa. Iznos od 11,9 miliona KM ili 2% odnosi se na dugoročne investicije (2,7 miliona KM) i ostalu aktivu u iznosu od 9,2 miliona KM (umanjenu za rezervisanja na ostale stavke aktive osim kredita), koju čine obračunate kamate, avansi, aktivna vremenska razgraničenja i drugo. Dugoročne investicije odnose se na jednu MKF, dok jedna MKF ima procent ostale aktive veći od 10% u odnosu na ukupnu aktivu.

U strukturi pasive MKO, obaveze po uzetim kreditima su osnovni izvor sredstava i iznose 367,2 miliona KM ili 69% ukupne pasive i manje su za 11% u odnosu na 31.12.2010. godine.

Tabela 3. Ročna struktura uzetih kredita

OPIS	31.12.2010. godine				30.06.2011. godine				Indeks
	MKF	MKD	UKUPNO	%	MKF	MKD	UKUPNO	%	
	u 000 KM								
1					6	7	8=(6+7)	9	10=8/4
1. Obaveze po uzetim kratkor. kreditima	88.871	513	89.384	22	75.064	511	75.574	21	85
2. Obaveze po uzetim dugoroč. kreditima	321.027	86	321.113	78	291.362	357	291.719	79	91
UKUPNO	409.898	598	410.496	100	366.426	868	367.294	100	89

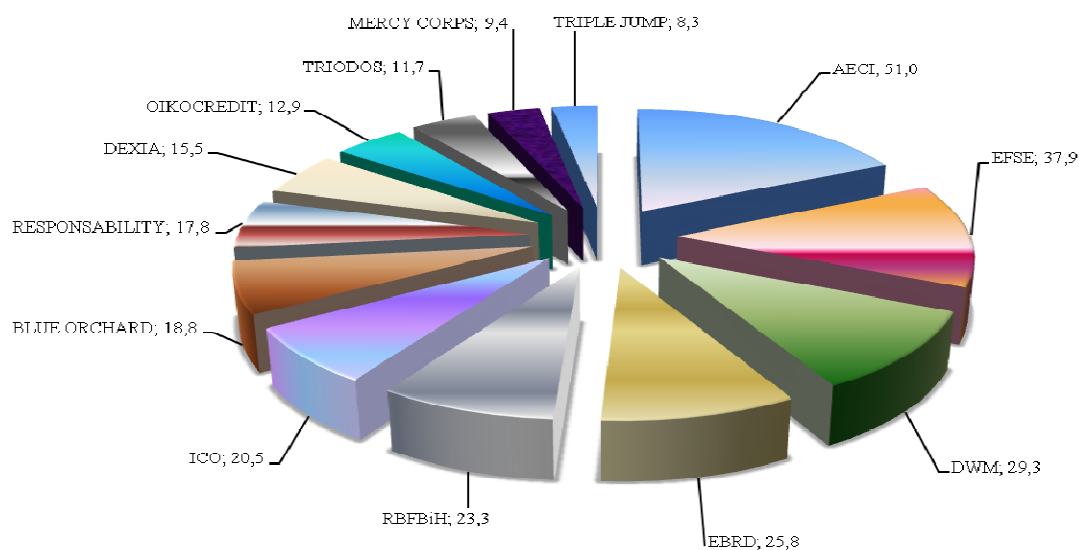

Od ukupnih obaveza po uzetim kreditima, dugoročni krediti iznose 291,7 miliona KM ili 79% i imaju stopu pada od 9% u odnosu na kraj prethodne godine. Od ukupnih obaveza po uzetim kreditima, kratkoročni krediti iznose 75,5 miliona KM ili 21% i imaju stopu pada od 15% u odnosu na kraj prethodne godine. Na obaveze po uzetim kreditima na MKF odnosi se 366,4 miliona KM ili 99,8% od ukupnih obaveza po uzetim kreditima.

Najznačajniji kreditori MKO na koje se odnosi 82% ukupnih kreditnih obaveza su¹:

- 1.) AECE – Agencija za međunarodnu saradnju Kraljevine Španije (51 milion KM);
- 2.) EFSE – Evropski fond za Jugoistočnu Evropu, Luksemburg (37,9 miliona KM);
- 3.) DWM – Developing World Markets, SAD (29,3 miliona KM);
- 4.) EBRD – Evropska banka za obnovu i razvoj, Velika Britanija (25,8 miliona KM);
- 5.) Razvojna banka Federacije BiH² (23,3 miliona KM);
- 6.) ICO – Instituto de Credito Oficial, Španija (20,5 miliona KM);
- 7.) Blue Orchard Finance S.A., Švicarska (18,8 miliona KM);
- 8.) Responsibility SICAV, Švicarska (18,8 miliona KM);
- 9.) Dexia Microcredit, Švicarska (15,5 milion KM);
- 10.) Oikokredit, Holandija (12,9 miliona KM);
- 11.) Triodos – Doen, Holandija (11,7 milion KM);
- 12.) Mercy Corps, SAD (9,4 miliona KM);
- 13.) Triple Jump, Holandija (8,3 miliona KM);

Izvori sredstava MKO na dan 30.06.2011. godine u mil. KM

Ostale obaveze iznose 20,5 miliona KM ili 4% ukupne pasive, a čine ih obaveze prema zaposlenim, dobavljačima, pasivna vremenska razgraničenja i drugo. Ukupno 5 MKF ima procent ostalih obaveza veći od 10% u odnosu na ukupne obaveze.

Vanbilansna evidencija iznosi 161,5 miliona KM, koju čine otpisana kreditna potraživanja (160,2 miliona KM) i komisioni poslovi (1,3 miliona KM) i za 12% je veća od stanja sa 31.12.2010. godine.

¹ Od 44 evidentirana kreditora, u Informaciji su navedeni samo najznačajniji kreditori MKO.

² Sredstva su plasirana u okviru Projekta lokalnih inicijativa LIP I i LIP II koja su Odlukom Vlade Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br: 78/06 i 34/07) na upravljanje prenesena Razvojnoj banci Federacije BiH.

3.2. Kapital

Ukupni kapital MKO na dan 30.06.2011. godine iznosi 143,3 miliona KM ili 27% ukupne pasive i veći je za 4,2 miliona KM ili 3% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 0,7 miliona KM ili 1% u odnosu na kraj 2010. godine. Kapital MKF iznosi 142,6 milion MKF ili 99,5%, a kapital jednog MKD 0,7 miliona KM ili 0,5%.

Tabela 4. Struktura kapitala MKO

u 000 KM

OPIS	31.12.2010. godine					30.06.2011. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=2+4	7	8	9	10	11=7+9	12=11/6
Donirani kapital	42.619	30	0	0	42.619	42.822	30	0	0	42.822	100
Osnovni kapital	9.957	7	600	86	10.557	9.853	7	600	82	10.453	99
Višak/manjak pr. nad ras.	84.856	60	0	0	84.856	85.471	60	0	0	85.471	101
Emisiona ažia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neraspoređena dobit	0	0	3	0	3	0	0	30	4	30	993
Zakonske rezerve	0	0	98	14	98	0	0	100	14	100	102
Ostale rezerve	4.493	3	0	0	4.493	4.466	3	0	0	4.466	99
UKUPNO KAPITAL	141.924	100	700	100	142.625	142.612	100	730	100	143.342	101

U strukturi kapitala najznačajniji je višak prihoda nad rashodima koji iznosi 85,5 miliona KM, te čini 60% ukupnog kapitala MKF i veći je za 1% u odnosu na kraj prethodne godine. Manjak prihoda nad rashodima za šest mjeseci u 2011. godine ostvarilo je 8 MKF, a višak prihoda nad rashodima 8 MKF, dok je jedno MKD ostvarilo neto dobit. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 130 hiljada KM ili 18% ukupnog kapitala MKD.

Značajan izvor kapitala MKF čini donirani kapital koji iznosi 42,8 miliona KM ili 30% ukupnog kapitala, dok jedno MKD nema doniranog kapitala. Tri MKF imale su povećanje doniranog kapitala u iznosu od 203 hiljade KM, odnosno donirani kapital je u odnosu na kraj prethodne godine povećan za 0,4%. Osnovni kapital MKO na dan 30.06.2011. godine iznosi 10,4 miliona KM ili 7% ukupnog kapitala. Ostale rezerve iznose 4,5 miliona KM, ili 3% ukupnog kapitala i odnose se na 3 MKF.

3.3. Kreditni portfolio

Osnovna djelatnost MKO je mikrokreditiranje na koje se odnosi iznos od 420,7 miliona KM ili 80% ukupne aktive mikrokreditnog sektora. Nivo ukupnih kredita sektora zavisi od stanja kredita MKF na koje se odnosi 419,3 miliona KM ili 99,7% od ukupnih kredita, dok se na MKD odnosi 1,4 miliona KM ili 0,3% od ukupnih kredita. Neto krediti, koje čine ukupni krediti umanjani za rezerve za kreditne gubitke prikazani su u Tabeli 5.

Tabela 5. Neto krediti

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2010. godine			30.06.2011. godine			Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)	9=8/5
1.	Kreditni	458.551	1.276	459.826	419.330	1.407	420.737	91
2.	Rezerve za kreditne gubitke	26.214	36	26.250	19.287	19	19.306	74
3.	Neto krediti (1.-2.)	432.337	1.240	433.576	400.044	1.388	401.431	93

Neto krediti iznose 401,4 miliona KM i za 15% su manji u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 7% u odnosu na 31.12.2010. godine. Krediti na bruto osnovi manji su za 19% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 9% u odnosu na 31.12.2010. godine. Rezerve za kreditne gubitke iznose 19,3 miliona KM i manje su za 58% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno 26% u odnosu na 31.12.2010. godine. Omjer rezervi za kreditne gubitke u odnosu na ukupan kreditni portfolio iznosi 4,59%, te u odnosu na omjer sa 31.12.2010. godine, bilježi poboljšanje od 1,12%.

Tabela 6. *Sektorska i ročna struktura mikrokredita MKO na dan 30.06.2011. godine*
u 000 KM

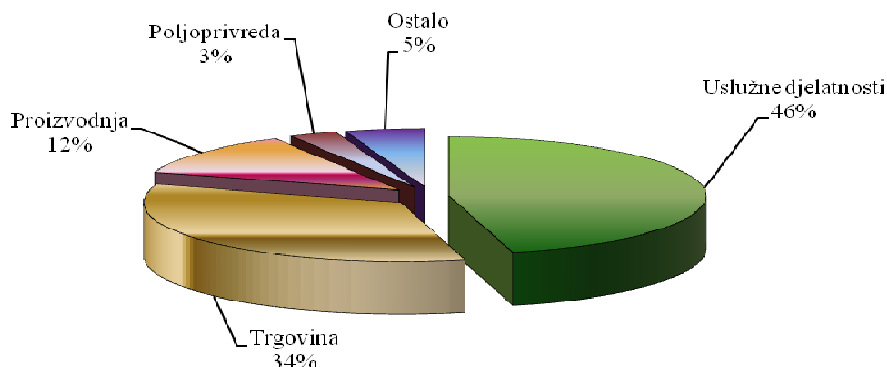
Red. broj	Mikrokrediti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Dospjela potraživanja	UKUPNO	%
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7
1.	Pravnim licima					
a.)	Uslužne djelatnosti	879	3.329	41	4.249	46%
b.)	Trgovina	914	2.161	41	3.117	34%
c.)	Poljoprivreda	77	174	2	253	3%
d.)	Proizvodnja	290	820	10	1.120	12%
e.)	Ostalo	60	392	2	454	5%
	UKUPNO 1:	2.220	6.877	96	9.193	100%
2.	Fizičkim licima					
a.)	Uslužne djelatnosti	7.774	80.042	1.567	89.383	21%
b.)	Trgovina	6.002	50.947	1.241	58.190	14%
c.)	Poljoprivreda	8.434	133.825	2.390	144.649	35%
d.)	Proizvodnja	2.062	23.295	547	25.904	7%
e.)	Stambene potrebe	2.550	45.349	650	48.549	12%
f.)	Ostalo	12.869	31.077	922	44.868	11%
	UKUPNO 2:	39.692	364.535	7.317	411.544	100%
	UKUPNO (1+2):	41.912	371.412	7.413	420.737	

Prema sektorskoj strukturi mikrokredita 411,5 miliona KM ili 98% od ukupnih kredita plasirano je fizičkim licima, a 9,2 miliona ili 2% pravnim licima.

U ročnoj strukturi mikrokredita na kratkoročne kredite, u koje se uključuju i dospjela potraživanja odnosi se 49,3 miliona KM ili 12%, a na dugoročne kredite 371,4 miliona KM ili 88%. Sama dospjela potraživanja iznose ukupno iznose 7,4 milion KM ili 2% od ukupnih kredita i gotovo u cijelosti se odnose na kredite fizičkim licima. U odnosu na prethodni kvartal zabilježeno je smanjenje plasmana kratkoročnih kredita za 18%, što se odrazilo na povećanje dugoročnih kredita za isti postotak što može biti rezultat povećanog reprogramiranja/refinanciranja kratkoročnih kredita.

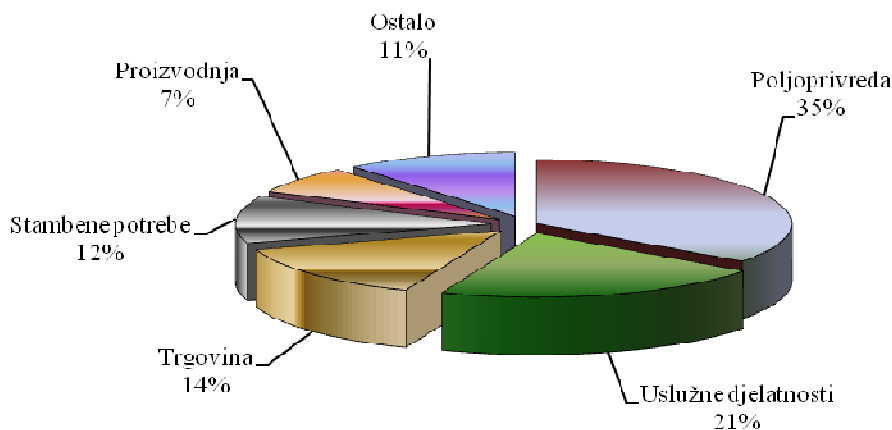
Prema granskoj strukturi najveći iznos, od ukupnog iznosa mikrokredita datih **pravnim licima**, plasiran je za uslužne djelatnosti i trgovinu – uslužne djelatnosti 4,2 miliona KM ili 46%, odnosno trgovina 3,1 milion KM ili 34%. Za proizvodnju dat je 1,1 milion KM ili 12% od ukupnog iznosa mikrokredita datih pravnim licima, dok je za poljoprivredu dato 0,3 miliona KM ili 3%, a za ostale namjene 0,5 miliona KM ili 5%.

Sektorska struktura mikrokredita plasiranih pravnim osobama

Što se tiče kredita **fizičkim licima**, 144,6 miliona KM ili 35% plasirano je za poljoprivredu, zatim 89,4 miliona KM ili 21% za uslužne djelatnosti, za trgovinu je plasirano 58,2 miliona KM ili 14%, za stambene potrebe 48,6 miliona KM ili 12%, za proizvodnju 25,9 miliona KM ili 7%, te za ostalo 44,8 miliona KM ili 11%.

Sektorska struktura mikrokredita plasiranih fizičkim osobama

Na osnovu analize granske strukture zaključuje se da je mikrokreditiranje najvećim dijelom usmjereno na kreditiranje poljoprivrede i uslužnih djelatnosti, te se većim dijelom odnosi na dugoročne kredite fizičkim licima iz čega proističe da se krediti u najvećem broju slučajeva odobravaju licima koja nemaju pristup tradicionalnim izvorima financiranja kako zbog rizičnosti posla kojeg obavljaju tako i zbog nedostatka adekvatnih kolaterala.

Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07), MKO su dužne sva kreditna sredstva i druga potraživanja raspoređivati u određene grupe primjenom kriterija broja dana kašnjenja u otplati na način da za svaku grupu izdvaja rezerve za kreditne i druge gubitke na teret troškova poslovanja.

Osnovicu za obračun visine rezervi čini iznos neotplaćenog kredita, dospjele kamate i naknade i sve druge stavke kod kojih je MKO izložena riziku nemogućnosti naplate, odnosno poslovnog neuspjeha.

Iznosi potraživanja razvrstanih u zadane grupe i obračunate rezerve po tim grupama sa stanjem na dan 30.06.2011. godine vide se iz slijedeće tabele:

Tabela 7. Izvještaj o visini i načinu formiranja rezervi za kreditne gubitke na dan 30.06.2011. godine

u 000 KM

Red. Broj	Dani kašnjenja	Stope rezervisanja	Iznos kredita	Dospjela kamata		Iznos ostalih stavki aktive	Rezerviranja			Ukupna rezervisanja
				Stopa rezervisanja	Iznos kamate		Po kreditima	Po dospjelim kamatama	Po ostalim stavkama aktive	
1	2	3	4	5	6	7	$8=(4 \times 3)/100$	$9=(5 \times 6)/100$	$10=(7 \times 3)/100$	$11=(8+9+10)$
1.	0	0%	383.243	0%	69	0	0	0	0	0
2.	1 - 15	2%	7.849	2%	172	378	156	4	8	168
3.	16 - 30	15%	9.372	100%	148	0	1.206	148	0	1.354
4.	31 - 60	50%	5.977	100%	214	0	2.569	215	0	2.784
5.	61 - 90	80%	3.824	100%	213	0	3.059	213	0	3.272
6.	91 - 180	100%	10.473	100%	1.255	0	10.473	1.255	0	11.728
UKUPNO			420.737		2.071	378	17.463	1.836	8	19.306

7.	preko 180	otpis	9.239	100%	1.926	0	0	0	0	0
----	-----------	-------	-------	------	-------	---	---	---	---	---

Kašnjenje u otplati duže od jednog dana imaju krediti u iznosu 37,5 miliona KM. Stopa kredita u kašnjenju preko jednog dana u drugom kvartalu 2011. godini iznosi 8,91% i nastavila je padati, te je u odnosu na kraj prethodne godine manja za 1,79%.

Ukupan iznos dospjelih kamata po aktivnim kreditima koji su u otplati duže od jednog dana iznosi 2 miliona KM.

Ukupan iznos obračunatih rezervi po svim osnovama je 19,3 miliona KM.

- Otplata kredita na teret jemaca -

Negativan utjecaj i posljedice globalne ekonomske krize na finansijski sektor, posebno su izraženi kod poslovanja MKO kroz segment kreditiranja i kvalitet kreditnog portfolia. Zbog trenda rasta nenaplativih potraživanja iz ranijeg perioda, odnosno kašnjenja klijenata u plaćanju dospjelih kreditnih obaveza, došlo je do aktiviranja jemstava kod jednog broja kredita u kašnjenju, koji su imali ovakvu vrstu osiguranja, tako da je teret otplate tih kredita pao na jemce, odnosno žirante. S ciljem prikupljanja, praćenja i analize podataka o kreditima koje otplaćuju jemci, Agencija je od 31.12.2009. godine propisala novi izvještajni obrazac OKJ - otplata kredita na teret jemaca.

Prema izvještajima MKO u Federaciji BiH sa 30.06.2011. godine, 9.304 jemca ukupno su otplatila 4,66 miliona KM od ukupno odobrenog iznosa kredita od 46,4 miliona KM (8.442 kreditne partije), što je za 11% više u odnosu na iznos otplate na teret jemaca u poređenju sa krajem prethodne godine (4,21 miliona KM, otplatilo je 12.734 jemca, dok je iznos ukupno odobrenih kredita bio 52,6 miliona KM – 9.036 kreditnih partija). Stanje preostalog duga sa 30.06.2011. godine iznosi 15,5 miliona KM (31.12.2010. godine: 18,5 miliona KM). Iz navedenog se zaključuje da u usporedbi sa krajem prethodne godine, MKO sa 30.06.2011. godine bilježi porast iznosa otplate na teret jemaca za 11%, dok je broj jemaca koji otplaćuju kredite manji za 27%.

3.4. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite

Efektivna kamatna stopa na mikrokredite je ukupna cijena tih kredita, a obračunava se i iskazuje u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine Federacije BiH“, br: 27/07 i 46/09). U obračun efektivne kamatne stope uključuju se podaci o visini nominalne kamatne stope na kredite, iznosu naknada i provizija koje MKO izračunavaju klijentu u postupku odobravanja kredita i iznos naknada i provizija poznatih na dan izračuna, koje MKO izračunava klijentu tokom realizovanja ugovora o kreditu.

Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu.

Tabela 8. Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite za II kvartal 2011. godine – po proizvodima

Rb.	OPIS	Ponderisana nominalna kamatna stopa (prosječna)	Ponderisana efektivna kamatna stopa (prosječna)
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:		
1.1.	Uslužne djelatnosti	24,70%	31,75%
1.2.	Trgovinu	24,81%	32,42%
1.3.	Poljoprivredu	23,69%	30,30%
1.4.	Proizvodnju	25,26%	31,15%
1.5.	Stambene potrebe	22,77%	26,89%
1.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	31,95%	39,12%
1.7.	Ostalo	19,49%	29,19%
2.	Dugoročni mikrokrediti za:		
2.1.	Uslužne djelatnosti	24,16%	28,97%
2.2.	Trgovinu	24,91%	29,74%
2.3.	Poljoprivredu	21,15%	24,96%
2.4.	Proizvodnju	22,65%	26,25%
2.5.	Stambene potrebe	21,96%	25,70%
2.6.	Nenamjenski-osnovne potrebe	27,68%	33,66%
2.7.	Ostalo	23,49%	28,81%

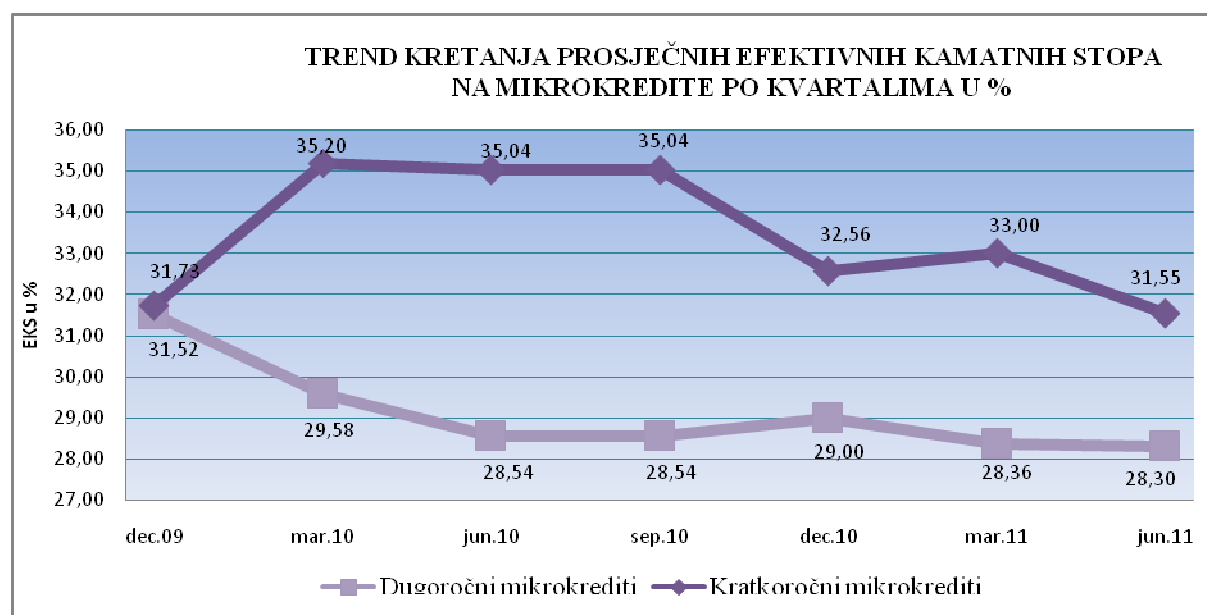
Za kratkoročne kredite, prosječna ponderisana nominalna kamatna kreće se u rasponu od 19,49 % za ostalo do 31,95 % za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu 26,89 % za stambene potrebe do 39,12 % za nenamjenske kredite.

Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa na dugoročne kredite kreće se u rasponu 21,15 % za poljoprivredu do 27,68 % za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu od 24,96 % za poljoprivredu do 33,66 % za nenamjenske kredite.

Prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne i dugoročne mikrokredite u Federaciji BiH po kvartalima prikazane su u Tabeli 9.

Tabela 9. Prosječne efektivne kamatne stope (EKS) na mikrokredite po kvartalima

PROSJEČNA EKS u % za	31.12.09.	31.03.10.	30.06.10.	30.09.10.	31.12.10.	31.03.11.	30.06.11.
Kratkoročne mikrokredite	31,73	35,20	35,04	35,04	32,56	33,00	31,55
Dugoročne mikrokredite	31,52	29,58	28,54	28,54	29,00	28,36	28,30

U drugom kvartalu 2011. godine, prosječne efektivne kamatne stope u mikrokreditnom sektoru na dugoročne kredite bilježe neznatan pad (0,06%), dok su prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne kredite također u padu (1,45%).

U cilju povećanja transparentnog kreditiranja i zaštite potrošača-klijenta mikrokreditnih organizacija, Agencija je spriječila iskazivanje kamatnih stopa na mjesečnoj osnovi čak i kada se iskazuju efektivne kamatne stope na kredite, kako se klijenti MKO ne bi dovodili u zabludu. Agencija očekuje da će primjena gore navedenog propisa rezultirati dodatnim smanjenjem kamatnih stopa kod mikrokreditnih organizacija obzirom da će klijenti biti bolje informirani o jedinstveno iskazanim kamatnim stopama na mikrokredite kako u sredstvima javnog informiranja, reklamnim oglašavanjima, tako i u ugovorima o kreditu.

Kako za formiranje kamatnih stopa na mikrokredite najznačajniju stavku čine visoki administrativni troškovi mikrokreditnih organizacija, Agencija u kontrolama MKO posebnu pažnju posvećuje i opravdanosti određenih troškova u smislu člana 38. ZoMKO koje na koncu utječu na formiranje kamatnih stopa mikrokreditnih organizacija, održivost organizacija te ultimativno i zaštitu doniranih sredstava.

3.5. Bilans uspjeha

Struktura bilansa uspjeha mikrokreditnog sektora Federacije BiH je prikazana u Tabeli 10.

Tabela 10. Bilans uspjeha MKO

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 30.06.2010. g.				Za period 01.01. - 30.06.2011. g.				Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	1	2	3=(1+2)	4	5	6	7=(5+6)	8	9=(7/3)
1.	PRIHODI PO KAMATAMA I SLIČNI PRIHODI									
1.1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	62.317	146	62.463	95	46.012	161	46.173	92	74
1.2.	Operativni prihodi	3.403	22	3.425	5	3.873	30	3.903	8	114
2.	UKUPNI PRIHODI (1.1.+1.2.)	65.720	168	65.888	100	49.885	191	50.076	100	76
3.	RASHODI									
3.1.	Rashodi po kamatama i sl. rashodi	18.252	26	18.278	22	11.791	32	11.823	23	65
3.2.	Operativni rashodi	35.314	121	35.435	43	32.627	146	32.773	62	92
3.3.	Trošk. rezer. za kred. i dr. gubitke	28.906	19	28.925	35	7.997	5	8.002	15	28
4.	UKUPNI RASHODI (3.1.+3.2.+3.3.)	82.472	166	82.638	100	52.415	183	52.598	100	64
5.	VANREDNI PRIHODI	3.120	0	3.120		7.258	22	7.280		233
6.	VANREDNI RASHODI	806	0	806		294	0	294		36
7.	UKUPNO PRIHODI -RASHODI (2+5-4-6)	-14.438	2	-14.436		4.434	30	4.464		-31
8.	VIŠAK/MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA	-14.438		-14.438		4.434		4.434		-31
9.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		2	2			30	30		
10.	POREZI		0	0			3	3		
11.	NETO DOBIT/GUBITAK		2	2			27	27		
12.	UKUPAN FIN. REZULTAT			-14.436				4.461		

Ukupni prihodi MKO za period 01.01. - 30.06.2011. godine iznose 50 miliona KM, od čega se 49,8 miliona KM ili 99,6% odnosi na prihode MKF, a 0,2 milion KM ili 0,4% na prihode jednog MKD. U odnosu na isti period prethodne godine, ukupni prihodi su manji za 15,8 miliona KM ili 24%.

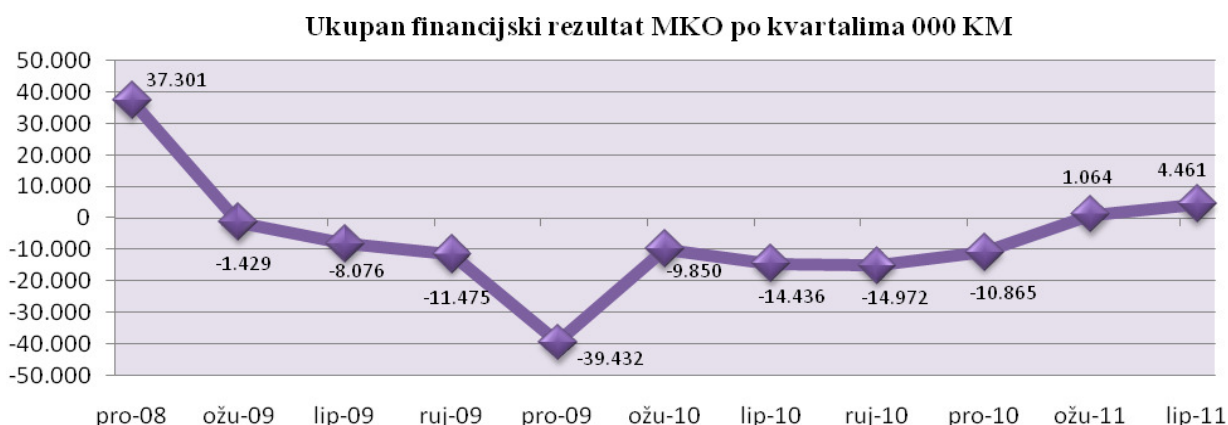
Najveći dio prihoda, odnosi se na prihode od kamata koji iznose 46,1 milion KM ili 92% ukupnih prihoda i u odnosu na isti period prethodne godine, manji su za 16,3 miliona KM ili 26%.

Ukupni rashodi iznose 52,6 miliona KM od kojih se 52,4 miliona ili 99,6% odnosi na rashode MKF, a 0,2 milion KM ili 0,4% na rashode jednog MKD. U odnosu na isti period prethodne godine ukupni rashodi su manji za 30 miliona KM ili 36%.

U strukturi rashoda, 11,8 miliona KM ili 23% od ukupnih rashoda odnosi se na rashode po kamatama na uzete kredite i ostale slične rashode i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 6,4 miliona KM ili 35%. Operativni rashodi iznose 32,8 miliona KM ili 62% ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine, manji su za 2,7 miliona KM ili 8%. Operativni rashodi sastoje se od troškova plaća i doprinosa u iznosu od 18,1 milion KM (01.01.-30.06.2010.: 18,7 miliona KM), troškova poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija u iznosu od 9 miliona KM (01.01.-30.06.2010.: 8,4 miliona KM), te ostalih operativnih troškova u iznosu od 5,7 miliona KM (01.01.-30.06.2010.: 8,3 miliona KM). Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke iznose 8 miliona KM ili 15% od ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 20,9 miliona KM ili 72%.

Za period 01.01.-30.06.2011. godine, neto dobit jednog MKD iznosila je 27 hiljada KM (01.01. – 30.06.2010.: 2 hiljade KM). U ovom periodu MKF su ostvarile višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 4,4 miliona KM, dok su u istom periodu prethodne godine, MKF ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 14,4 miliona KM. U periodu 01.01. – 30.06.2011. godine, od ukupno 16 MKF, manjak prihoda nad rashodima imalo je 8 MKF i to u ukupnom iznosu od 1 milion KM, a višak prihoda nad rashodima ostvarilo je 8 MKF u ukupnom iznosu od 5,4 miliona KM.

Na nivou mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 4,4 miliona KM, što ukazuje na postepeni oporavak sektora, obzirom da je sektor prvi put od kraja 2008.godine, u prvom kvartalu 2011. godine, zabilježio pozitivan finansijski rezultat, čime je taj trend nastavljen i u drugom kvartalu ove godine.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Analizirajući izvještaje MKO sa 30.06.2011.godine možemo konstatovati slijedeće:

- Bilansna suma MKO sa 30.06.2011. godine iznosi 531,1 milion KM, od čega se na MKF odnosi 529,4 miliona KM ili 99,7%, a na MKD 1,7 miliona KM ili 0,3% od ukupnog bilansa MKO;
- Bilansna suma MKO na kraju drugog kvartala 2011. godine bila je manja za 93,6 miliona KM ili 15% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno za 45,1 milion KM ili 8% manja je u odnosu na stanje sa 31.12.2010. godine;
- Ukupni bruto krediti MKO sa 30.06.2011. godine iznose 420,7 miliona KM i čine 80% ukupne aktive MKO, dok neto krediti iznose 401,4 miliona KM;
- Osnovni izvor sredstava MKO su obaveze po uzetim kreditima koje na dan 30.06.2011. godine iznose 367,2 miliona KM ili 69% ukupne pasive MKO;
- Ukupni kapital MKO na dan 30.06.2011. godine iznosi 143,3 miliona KM, od čega kapital MKF iznosi 142,6 miliona MKF, a kapital jednog MKD 730 hiljada KM. Najznačajnije stavke kapitala MKF su višak prihoda nad rashodima u iznosu od 85,5 miliona KM koji čini 60% ukupnog kapitala MKF. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 130 hiljada KM ili 18% ukupnog kapitala MKD, dok osnovni kapital MKD iznosi 600 hiljada KM ili 82% ukupnog kapitala MKD;
- U periodu 01.01. - 30.06.2011. godine, 8 MKF je ostvarilo višak prihoda nad rashodima u iznosu od 5,4 miliona KM, dok je manjak prihoda nad rashodima ostvarilo 8 MKF u iznosu od 1 milion KM, što znači da su MKF sa 30.06.2011. godine poslovale s viškom prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 4,4 miliona KM. Jedno MKD je u II kvartalu 2011. godine ostvarilo neto dobit u iznosu od 27 hiljada KM.

U narednom periodu MKO moraju intenzivno raditi na:

- Iznalaženju partnera za konsolidaciju pri čemu MKF koje imaju manje iznose kapitala, te visok stepen otpisanih zajmova trebaju donijeti jasnu strategiju o pripajanju većim i snažnijim MKF kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala podrška stranih kreditora, te obezbijedila budućnost uposlenim u MKO;
- Daljem poboljšanju sistema internih kontrola, poboljšanju efikasnosti poslovanja i optimiziranju resursa MKO u cilju smanjenja kamatnih stopa;
- Usvajanju i punoj primjeni principa odgovornog kreditiranja;
- Punoj primjeni člana 2. ZoMKO što podrazumijeva obavljanje djelatnosti s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva;
- Obaveznoj razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog registra kredita;
- Poboljšanju saradnje sa Centrom za finansijsko savjetovanje u cilju rješavanja problema prezaduženih klijenata i žiranata;
- Poboljšanju institucionalnih kapaciteta, uključujući poboljšanje funkcija upravljanja i rukovođenja, te
- Potpunoj primjeni važećih propisa i povećanju transparentnosti poslovanja.

PRILOZI

- Prilog 1. Osnovni podaci o MKO
- Prilog 2. Bilans stanja MKF
- Prilog 3. Bilans stanja MKD
- Prilog 4. Bilans uspjeha MKF
- Prilog 5. Bilans uspjeha MKD
- Prilog 6. Pregled doniranog kapitala MKF

Prilog 1.

OSNOVNI PODACI O MKO

Rb.	Naziv mikrokreditne organizacije	Adresa i sjedište	Direktor	Tel/Fax	E-mail i Web	30.06.2011. godine	
						Iznos aktive u 000 KM	Broj zaposlenih
1.	MKD "ADRIA mikro" d.o.o. Mostar	Kneza Višeslava 14 88 000 MOSTAR	Sena-Martina Topić	036/ 348-891, 348-890 fax	adria.mikro@tel.net.ba	1.667	6
2.	MKF "BOSANSKO SELO" Srebrenik	21. Srebreničke brigade bb 75 350 SREBRENİK	Hajrudin Husanović	035/ 644-898 tel/fax	mobossel@bih.net.ba	512	4
3.	MKF "EKI" Sarajevo	Džemala Bijedića bb 71 000 SARAJEVO	Sadina Bina	033/ 754-370, 754-388 fax	sbina@mkoeki.com www.mkoeki.com	117.779	267
4.	MKF "LIDER" Sarajevo	Skenderija 68 71 000 SARAJEVO	Zijad Hasović	033/ 250-580, 250-581 fax	zijadh@lider.ba www.lider.ba	10.981	51
5.	"LOK MKF" Sarajevo	Skenderija 13 71 000 SARAJEVO	Nusret Čaušević	033/ 564-200, 564-201 fax	central.office@lok.ba www.lok.ba	70.235	214
6.	MKF "MELAHA" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 59 71 000 SARAJEVO	Iso Abinun	033/ 205-737 tel/fax	iso@melaha.ba	996	3
7.	MKF "MIBA" Tuzla	Đorđa Mihajlovića 4/III 75 000 TUZLA	Mirsad Bahić	035/ 277-455 tel/fax	miba@vesta.ba www.miba.ba	456	3
8.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	Bosne srebrene bb 75 000 TUZLA	Nejira Nalić	035/ 270-283, 252-448 fax	mi-bospo@mi-bospo.org www.mi-bospo.org	34.802	132
9.	MKF "MIKRA" Sarajevo	Marka Marulića 2/VI 71 000 SARAJEVO	Sanin Čampara	033/ 616-162, 717-141 fax	mikra@mikra.ba www.mikra.ba	15.935	87
10.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	Panorama bb 73 000 GORAŽDE	Ferida Softić	038/ 226-456, 221-004 fax	mka.aldi@bih.net.ba www.mikroaldi.org	3.393	19
11.	"PARTNER MKF" Tuzla	15. maja bb 75 000 TUZLA	Senad Sinanović	035/ 300-250, 300-269 fax	partner@partner.ba www.partner.ba	110.502	254
12.	MKF "PRIZMA" Sarajevo	Bistrik Medresa 43 71 000 SARAJEVO	Kenan Crnkčić	033/ 573-320, 446-583 fax	hq@prizma.ba www.prizma.ba	110.103	207
13.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	Jukićeva 75 71 000 SARAJEVO	Edina Hadžimurtezić	033/ 666-224, 268-350 fax	info@islamic-relief.ba	1.558	10
14.	MKF "SANI" Zenica	Mehmedalije Tarabara 10 72 000 ZENICA	Sulejman Haračić	032/ 405-606 tel/fax	mikrosanizenica@yahoo.com	383	3
15.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 51 71 000 SARAJEVO	Zoran Dučić	033/ 278-020, 278-032 fax	sunrise@microsunrise.ba www.microsunrise.ba	45.753	156
16.	MKF "VORTT-INVEST" Sarajevo	Azize Šaćirbegović 128 71 000 SARAJEVO	Mustafa Kapić	033/720-949, 720-941 fax	vorttdoo@yahoo.com	431	2
17.	MKF "ŽENE ZA ŽENE International" Sarajevo	Džemala Bijedića 130 71 000 SARAJEVO	Seida Sarić	033/ 770-010, 770-012 fax	general@zenezazene.ba www.womenforwomen.org	5.646	59
UKUPNO						531.131	1.477

Prilog 2.

BILANS STANJA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2010. godine	%	30.06.2011. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	47.527	8	44.624	8	94
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	18.252	3	25.556	5	140
1b)	Kamatonosni računi depozita	29.275	5	19.068	4	65
2.	Plasmani bankama	28.751	5	24.916	5	87
3.	Kreditni	458.551		419.330		91
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	26.214		19.287		74
3b)	Neto krediti (3-3a)	432.337	75	400.044	76	93
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	49.115	9	47.993	9	98
5.	Dugoročne investicije	3.500	0	2.700	0	77
6.	Ostala aktiva	14.319	2	9.884	2	69
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	701		698		100
8.	UKUPNO AKTIVA	574.848	100	529.464	100	92
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	88.871	15	75.064	14	84
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	321.027	56	291.362	55	91
11.	Ostale obaveze	23.025	4	20.427	4	89
12.	UKUPNO OBAVEZE	432.923	75	386.852	73	89
13.	Donirani kapital	42.619		42.822		100
14.	Osnovni kapital	9.957		9.853		99
15.	Višak prihoda nad rashodima	110.607		110.953		100
15a)	za prethodne godine	109.640		105.468		96
15b)	za tekuću godinu	967		5.485		567
16.	Manjak prihoda nad rashodima	25.751		25.481		99
16a)	za prethodne godine	13.997		24.544		0
16b)	za tekuću godinu	11.754		937		8
17.	Ostale rezerve	4.493		4.466		99
18.	UKUPNO KAPITAL	141.925	25	142.612	27	100
19.	UKUPNO PASIVA	574.848	100	529.464	100	92
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	79.269		160.174		202
	- komisioni poslovi	1.272		1.312		103

Prilog 3.

BILANS STANJA MKD

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2010. godine	%	30.06.2011. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	36	3	186	11	516
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	36	3	186	11	516
1b)	Kamatonosni računi depozita	0	0	0	0	0
2.	Plasmani bankama	0	0	0	0	0
3.	Kreditni	1.276		1.407		110
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	36		19		53
3b)	Neto krediti (3-3a)	1.240	90	1.388	83	112
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	84	6	79	5	94
5.	Dugoročne investicije	0	0	0	0	0
6.	Ostala aktiva	9	1	14	1	0
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0		0		0
8.	UKUPNO AKTIVA	1.369	100	1.667	100	122
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	513	38	511	31	100
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	86	6	357	21	
11.	Ostale obaveze	71	5	69	4	97
12.	UKUPNO OBAVEZE	669	49	937	56	140
13.	Donirani kapital	0		0		0
14.	Osnovni kapital	600		600		100
15.	Emisiona ažia	0		0		0
16.	Neraspoređena dobit (16a+16b)	3		30		993
16a)	prethodnih godina	0		0		0
16b)	tekuće godine	3		30		993
17.	Zakonske rezerve	98		100		
18.	Ostale rezerve	0		0		0
19.	UKUPNO KAPITAL	700	51	730	44	104
20.	UKUPNO PASIVA	1.369	100	1.667	100	122
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	88		80		91
	- komisioni poslovi	0		0		0

Prilog 4.

BILANS USPJEHA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 30.06.2010. g.	%	Za period 01.01. - 30.06.2011. g.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
I	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	673	1	333	1	49
1.2.	Kamate na plasmane bankama	368	1	508	1	138
1.3.	Kamate na kredite	60.650	97	44.765	97	74
1.4.	Ostali finansijski prihod	626	1	406	1	65
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	62.317	100	46.012	100	74
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	16.717	92	11.268	96	67
2.2.	Ostali finansijski rashodi	1.535	8	523	4	34
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	18.252	100	11.791	100	65
3.	Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)	44.065		34.221		78
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	3.142	92	3.524	91	112
4.2.	Ostali operativni prihodi	261	8	349	9	134
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	3.403	100	3.873	100	114
5.	Operativni rashodi					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	18.614	53	18.024	55	97
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	8.396	24	8.915	27	106
5.3.	Ostali operativni troškovi	8.304	24	5.688	17	69
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	35.314	100	32.627	100	92
6.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	28.906		7.997		28
7.	Višak/manjak prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja (3.+4.3.-5.4.-6.)	-16.752		-2.530		15
8.	Vanredni prihodi	3.120		7.258		233
9.	Vanredni rashodi	806		294		36
10.	Višak/manjak prihoda nad rashodima (7.+8.-9.)	-14.438		4.434		-31

Prilog 5.

BILANS USPJEHA MKD

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 30.06.2010. g.	%	Za period 01.01. - 30.06.2011. g.	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=(5/3)
I	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	0	0	0	0	n/a
1.2.	Kamate na plasmane bankama	0	0	0	0	n/a
1.3.	Kamate na kredite	146	100	159	99	109
1.4.	Ostali finansijski prihod	0	0	2	1	n/a
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	146	100	161	100	110
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	22	85	31	98	141
2.2.	Ostali finansijski rashodi	4	15	1	2	18
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	26	100	32	100	122
3.	Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)	120		129		107
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi					
4.1.	Naknade za izvršene usluge	16	73	10	34	64
4.2.	Ostali operativni prihodi	6	27	20	66	332
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	22	100	30	100	137
5.	Operativni rashodi					
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	49	40	52	35	105
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	49	40	49	33	99
5.3.	Ostali operativni troškovi	23	20	46	31	198
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	121	100	146	100	120
6.	Troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke	19		5		26
7.	DOBIT/GUBITAK OD REDOVNOG POSLOVANJA (3.+4.3.-5.4.-6.)	2		8		410
8.	Vanredni prihodi	0		22		n/a
9.	Vanredni rashodi	0		0		n/a
10.	DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	2		30		1.490
11.	POREZ	0		3		n/a
12.	NETO DOBIT/GUBITAK	2		27		1.341

Prilog 6.

PREGLED DONIRANOG KAPITALA MKF
stanje na dan 30.06.2011. godine

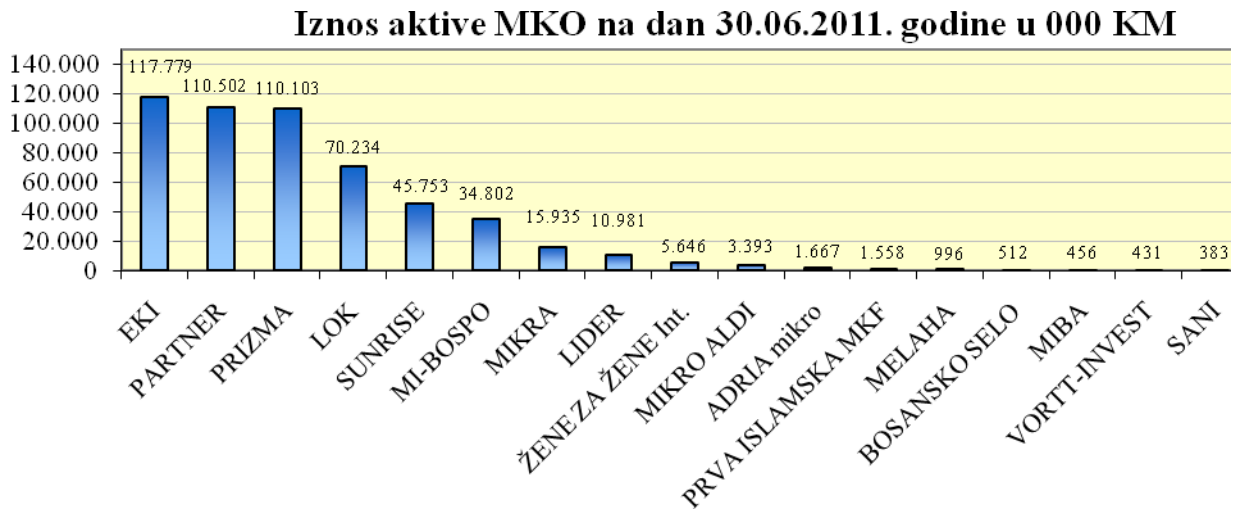
u 000 KM

Rb	Naziv donatora	MKF EKI Sarajevo	MKF LIDER Sarajevo	MKF MIBA Tuzla	MKF MI-BOSPO Tuzla	MKF MIKRA Sarajevo	MKF MIKRO ALDI Gorazde	PARTNER MKF Tuzla	MKF PRIZMA Sarajevo	MKF SUNRISE Sarajevo	MKF ŽENE ZA ŽENE Sarajevo	UKUPNO
Donacije za kreditni fond		5.246	6.106	624	2.685	3.412	804	6.828	7.264	1.942	2.259	37.170
1.	USAID	3.046						3.046	3.046		543	9.681
2.	CHF-(SIDA, MEDI, HILP)		6.106									6.106
3.	UNHCR				479		200	1.229	992	614	450	3.964
4.	CRS					3.412						3.412
5.	LIP (sredstva Vlade FBiH)				947			675		1.214		2.836
6.	PRM/USA State Department								2.006		577	2.583
7.	UNDP	1.932						59	446			2.437
8.	UMCOR			298	79			316	774		637	2.104
9.	Women's World Banking				1.034							1.034
10.	IRC							805				805
11.	Mercy Corps							697				697
12.	OXSfam						500					500
13.	Int. NGO NSU - Itineris			326								326
14.	USDA Know-How Project	237										237
15.	Church World Service				146							146
16.	Udruženje građana "ALDI"						104					104
17.	DK spajanje s "LORI" Orašje									98		98
18.	Women for Women Int.										52	52
19.	CRIC	31										31
20.	SOLIDARITES									16		16
Donacije za osnovna sredstva		8	0	0	0	65	0	228	61	10	0	373
21.	Mercy Corps							228				228
22.	CRS					65						65
23.	ICMC								53			53
24.	SOLIDARITES									10		10
25.	WORLD Vision Int.	8										8
26.	PHARE								8			8
Donacije za operativne troškove		2.037	813	0	0	0	0	1.308	3.087	709	0	7.954
27.	SIDA Housing	1.828										1.828
28.	IFC	104										104
29.	PRM								2.047			2.047
30.	UNHCR							129	840			969
31.	LIP (sredstva Vlade FBiH)							201		709		910
32.	CHF		813									813
33.	Mercy Corps							725				725
34.	CGAP							45	150			195
35.	EBRD	105										105
36.	WORLD BANK							60				60
37.	USAID							55				55
38.	MFC							12	34			46
39.	UNDP							45				45
40.	ADA ASBL (RATING)							21				21
41.	Ostalo							16	17			33
UKUPNO DONIRANI KAPITAL		7.291	6.919	624	2.685	3.477	804	8.364	10.413	2.661	2.259	45.497

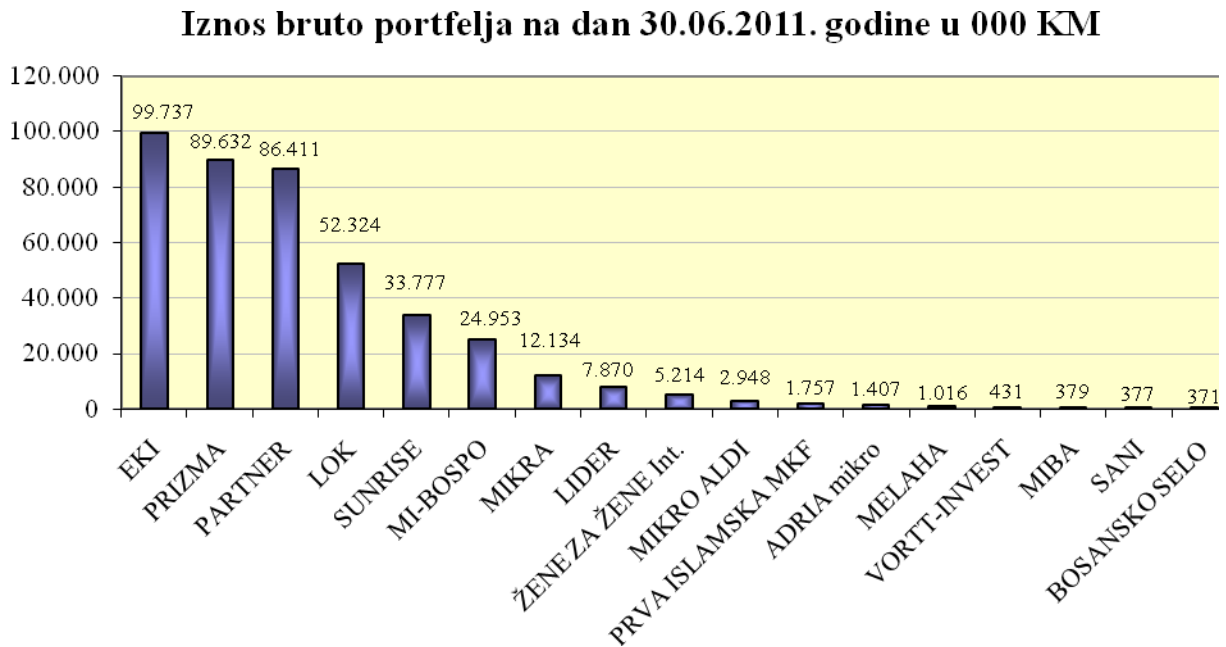
GRAFIKONI

- Grafikon 1. Iznos aktive MKO na dan 30.06.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 2. Iznos bruto portfolia na dan 30.06.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 3. Iznos kapitala MKO na dan 30.06.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 4. Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 30.06.2011. godine u 000 KM
- Grafikon 5. Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO u II kvartalu 2011. godine
- Grafikon 6. Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite prema izvještajima MKO u II kvartalu 2011. godine
- Grafikon 7. Broj zaposlenih MKO na dan 30.06.2011. godine
- Grafikon 8. Ukupna potraživanja po otpisanim kreditima u odnosu na bruto portfolio MKO na dan 30.06.2011. godine
- Grafikon 9. Portfolio u riziku preko 30 dana na dan 30.06.2011. godine
- Grafikon 10. Fiksna aktiva i kapital u odnosu na ukupnu aktivu na dan 30.06.2011. godine

Grafikon 1.

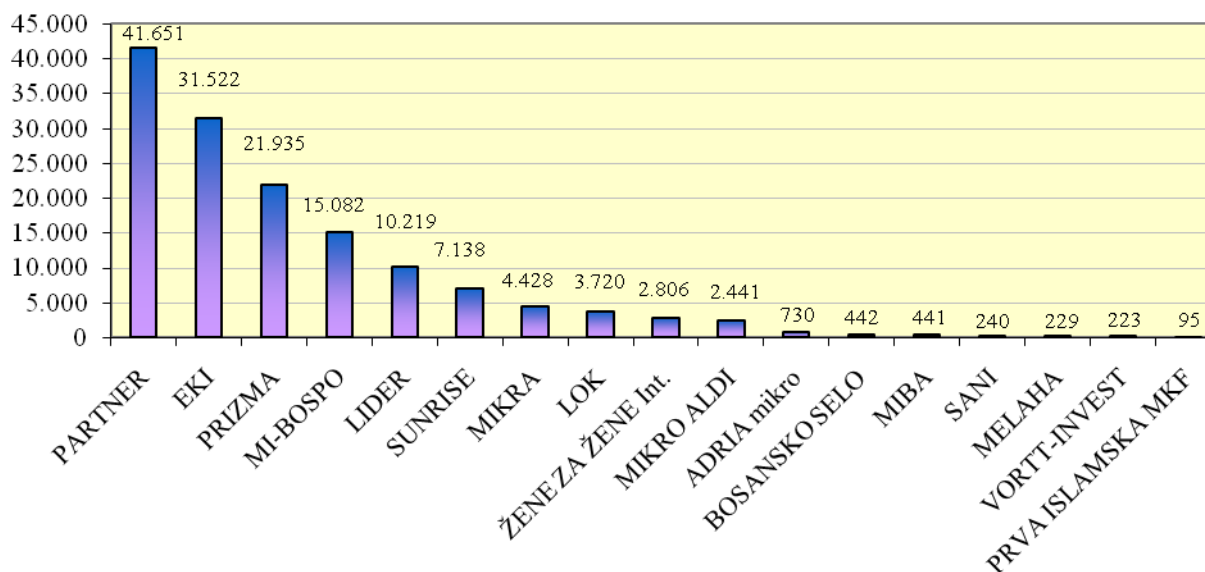

Grafikon 2.

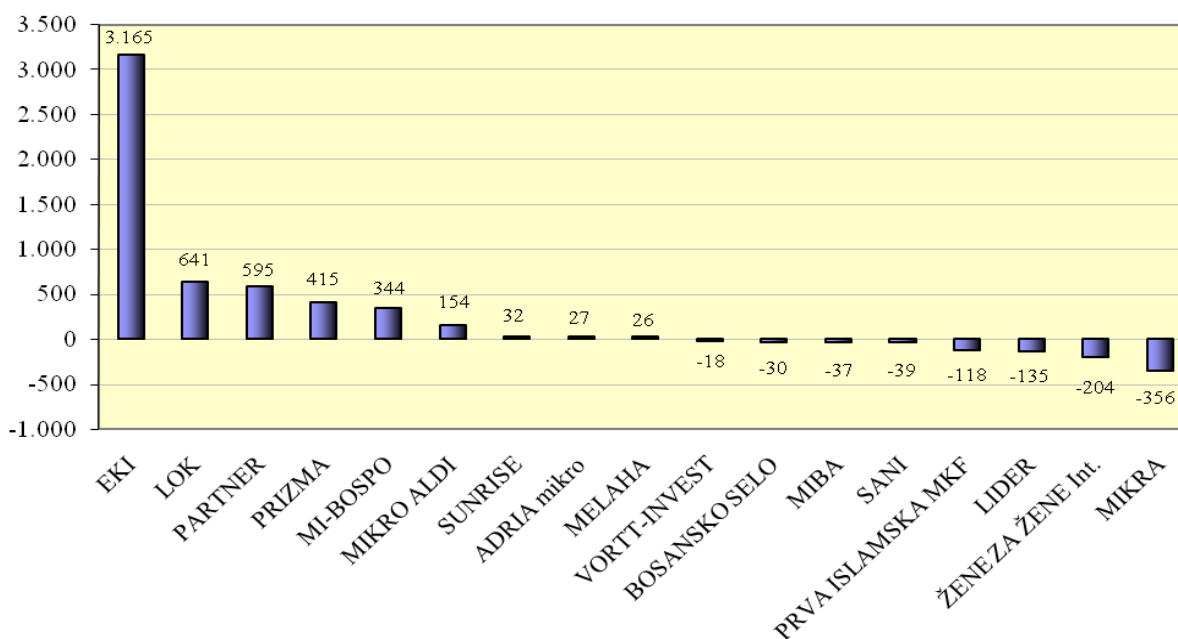
Grafikon 3.

Iznos kapitala MKO na dan 30.06.2011. godine u 000 KM

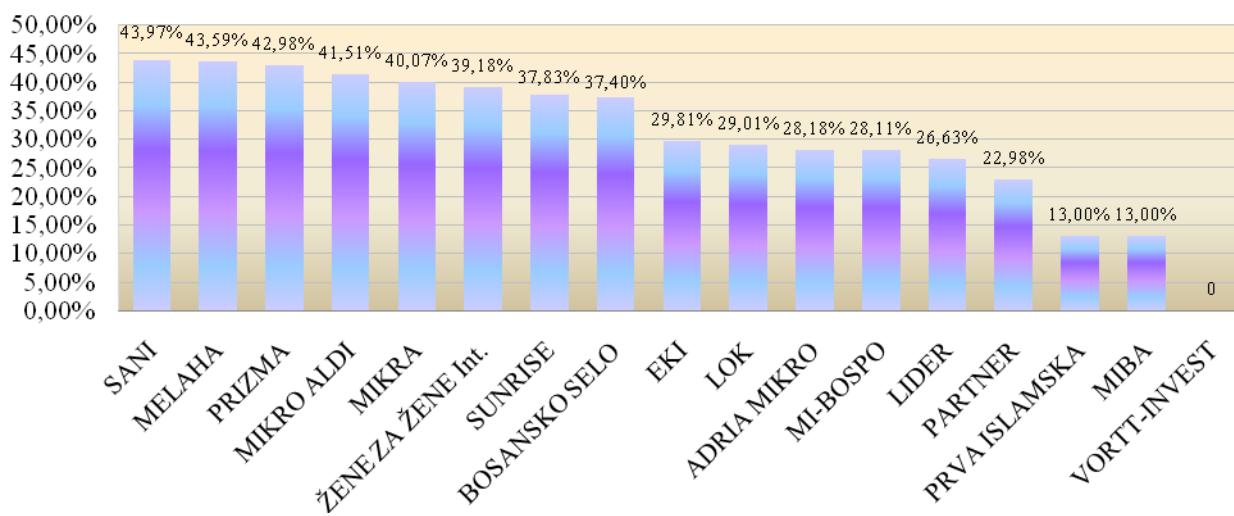
Grafikon 4.

**Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno
Neto dobit/gubitak MKD za period 01.01. - 30.06.2011. godine
u 000 KM**

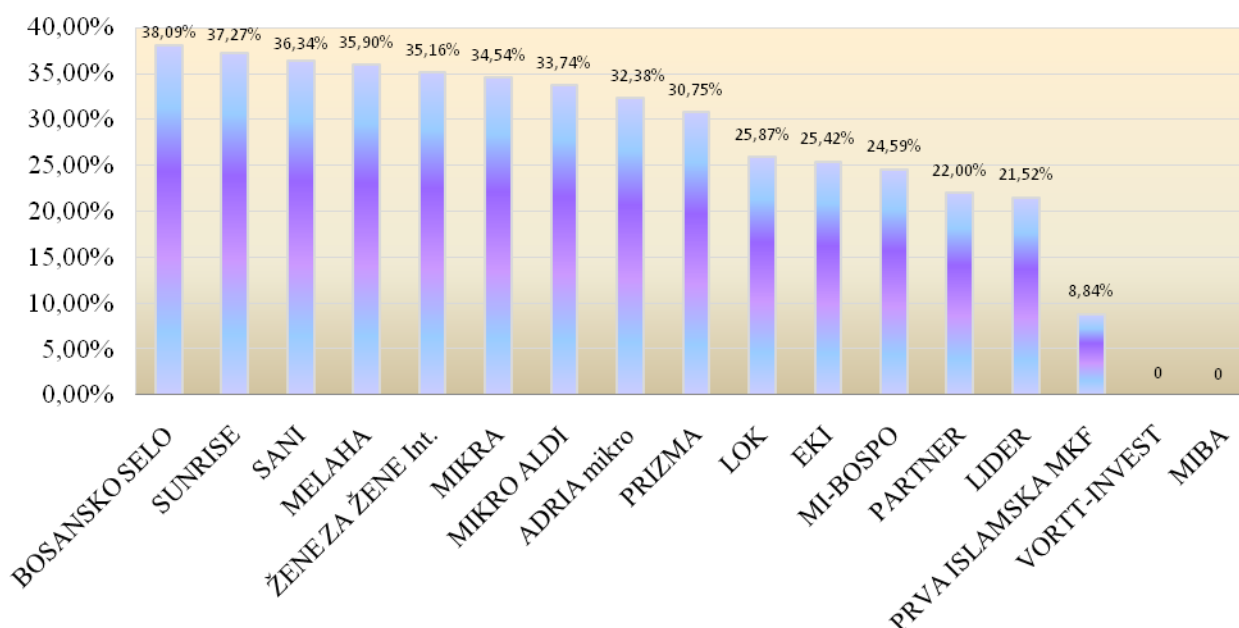
Grafikon 5.

**Prosječne ponderirane EKS na kratkoročne kredite
prema izvještajima MKO u II kvartalu 2011. godine**

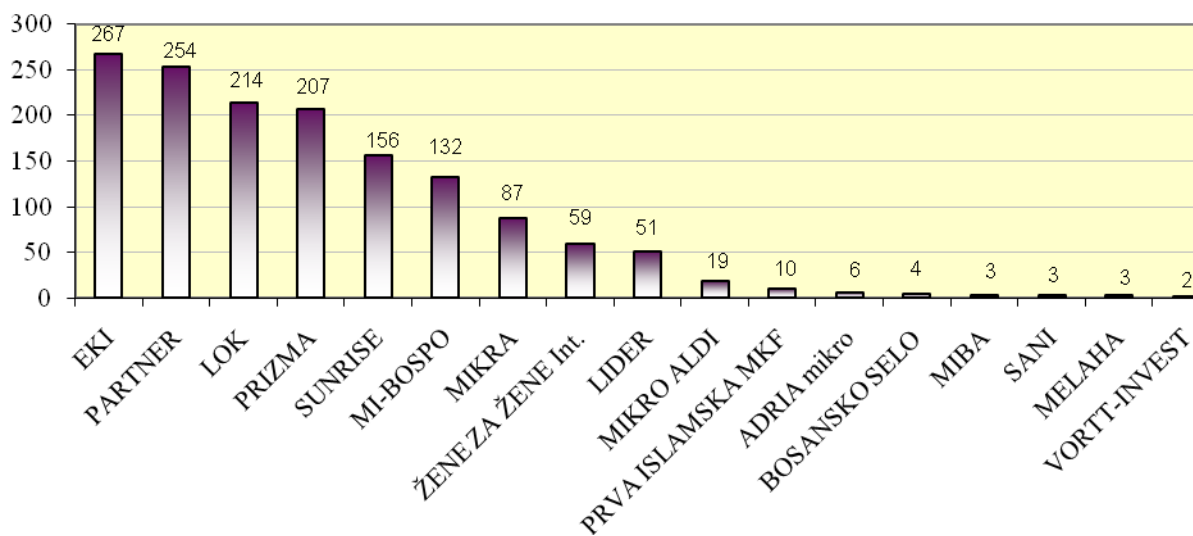
Grafikon 6.

**Prosječne ponderirane EKS na dugoročne kredite
prema izvještajima MKO u II kvartalu 2011. godine**

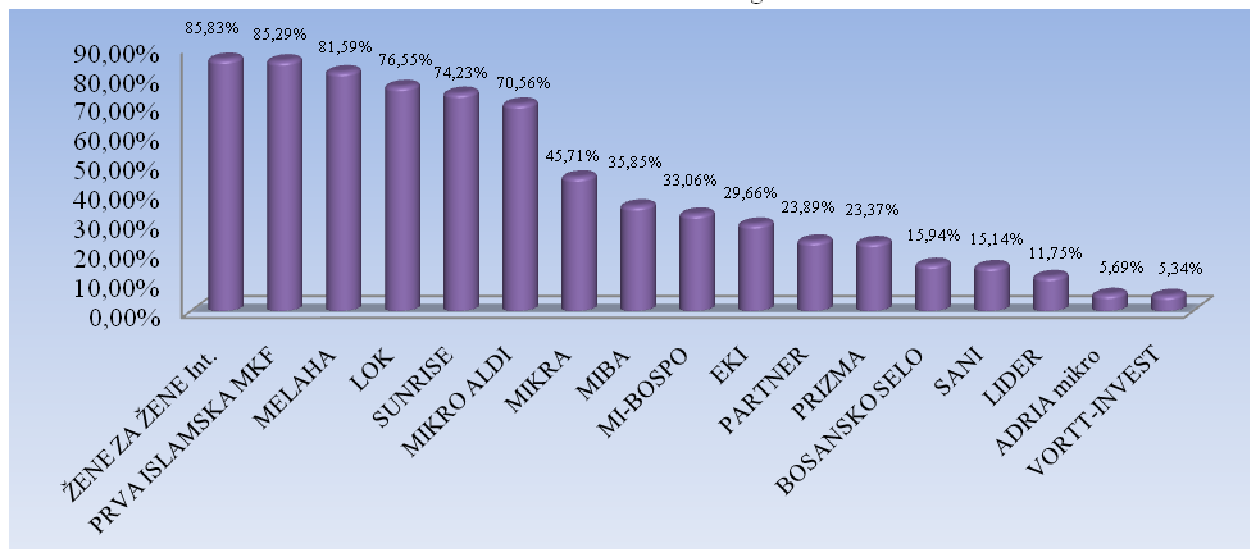
Grafikon 7.

Broj zaposlenih na dan 30.06.2011. godine

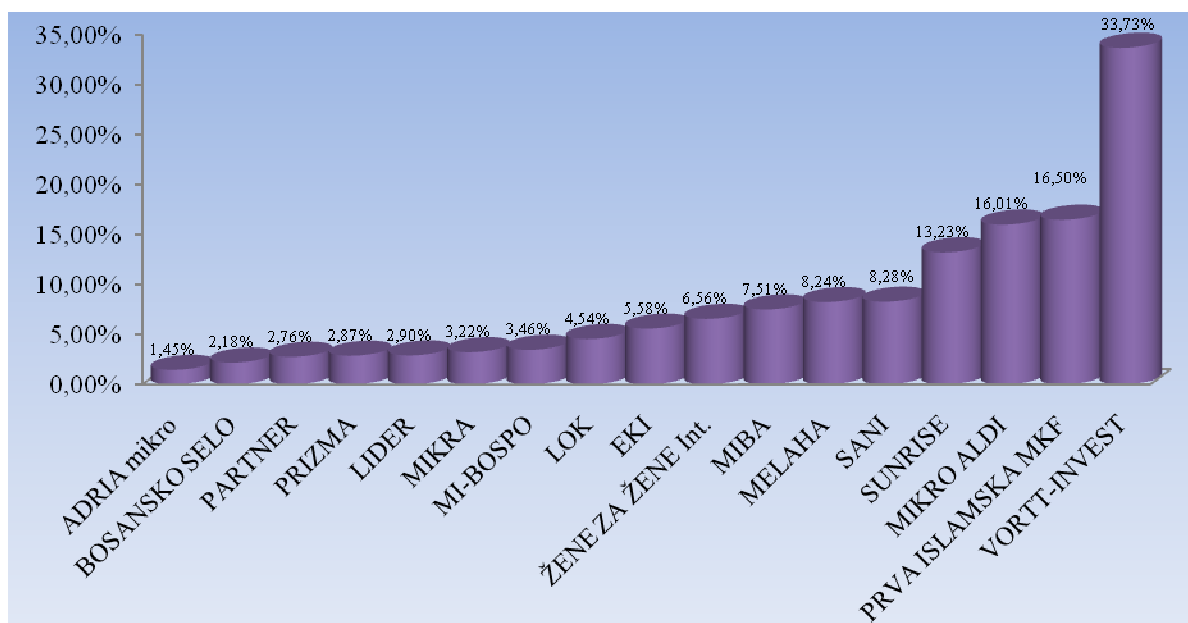
Grafikon 8.

Ukupna potraživanja po otpisanim kreditima u odnosu na bruto portfolio MKO na dan 30.06.2011. godine

Grafikon 9.

Portfolio u riziku preko 30 dana na dan 30.06.2011. godine

Grafikon 10.

Fiksna aktiva i kapital u odnosu na ukupnu aktivu na dan 30.06.2011. godine

